

Előfizetési árak:
 Egész évre ——— 12 frt.
 Félévre ——— 6 „
 Negyedévre ——— 3 „
 Egy hóra ——— 1 „
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276 sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszo-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Ferencz-József-tér,
 Bauer-féle ház
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap.
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Az igazi nemzeti politika.

Nagybecskerek, március 24.

(n—.) A képviselőházban lezajlott egyházpolitikai vitaközös. habár időelőtti volt is, mert a kormány még csak ezután terjeszti elő javaslatait, hasznosnak bizonyult e tekintetben, hogy bebizonyította a Wekerle-kormány által tervezett reformoknak magyar nemzeti tekintetben szükséges sőt elkerülhetlen mivoltát. Bebizonyította tehát, hogy e reformok végrehajtása az igazi nemzeti politika, mert egységes sőt végeredményében ezt a Magyarország határai közt élő sok vallás és nemzetiség által szétforgácsolt társadalmat s egységessé tevén, egyuttal magyarrá is teszi.

E nemzeti politika pedig jogosult, mert Magyarországot ezer év előtt a magyar nemzet alkotta meg, ezt fentartani s a maga képeire alkotottan fentartani nemcsak érdeke, de mert csak így tartható fenn, egyuttal történelmi és kulturális feladata is, hivatása és kötelessége. S meg vagyunk győződve, hogy ezt belátván, a magyar kat. papság is el fogja ejteni a reformok némelye elleni hiteltelvi nehézségeit, mert a hogyan a multban főként a nemzet egységének fentartása végett küzdött a felekezetek elszaporodása ellen, ma szintén a magyar nemzet egysége s a magyar állam erőssége kívánván a reformokat, ezekkel szemben elfogulatlan bíráló képessége visszatér, s visszatérvén, a reformok behozatala ellen meg fogja szüntetni az ellenállást és a harcot.

A vallásszabadság jelszava alatt Eötvös bizonyítása szerint még a megholdogult Irányi sem értette az Amerika sajátos viszonyai közt lehető s ott is áldástalan eredményű korlátlan vallásszabadságot. A kormány javaslata a bevett vallások egyenlőségét s szabadságát fogja megállapítani, ennek összes folyamányaival együtt, ter-

mészetesen a magyar állam jogosult ellenőrzésének korlátozása mellett. Így lesz egyenjogositva (reczipiálva) a zsidó vallás is, a jogegyenlőségnek megfelelően, s így alakítatik meg a kat. önkormányzat és a kat. vallás hierarchikus szervezetének tekintetbevételével. Ambár e kat. autonomia ellen — a katolikusok túlnyomó többsége s a kat. egyház nagy vagyona miatt — politikai aggodalmak álcája alatt felekezeti aggodalmak óhajtanának akadályozólag érvényesülni. De hát nem érvényesülhetnek, mert: „quod uni justam alteri aequum“, s aztán a katolikusok hazafiságát e vallásnak hazai s nemzetfentartó ezeréves kvalifikációját csak a legtűrelmetlenebb vaskalapos rövidlátás sőt gonosz indulat tagadhatja le.

A kötelező polgári házasság behozatala szükséges a most sokféle ágazó házassági jog egyöntetiségének megalkotására s a magyar állami hatalomnak a különféle vallású s nemzetiségű lakosság családi életével való érintkezésbe hozatalára. A magyar nyelvű állami anyakönyv s a házasságnak magyar hatóság előtti megkötése — az erre nézve alkotandó törvények végrehajtása után — rövid idő alatt éreztetni fogják áldásos s magyar nemzeti szempontból, üdvös hatásukat Magyarországon nemzetiségi vidékein. A vallást magát e reform éppen nem fogja érinteni, mert a házasság egyházilag is megköthető lesz mint eddig, az elválti jogosultság a legszűkebb mérvű s éppen csak ellenállhatlan okokra fog redukáltni, a katolikus házasság szentségi jellege nem érintetik, mert a katolikus aztán sem lesz kényszeríthető a vallása szerinti akadályok dacára esketni, míg az ily esetekben most szokásos kiterés szükségére, ha eddig fogyasztotta az egyház tagjait a polgári házasság létrejöttével nem fog fenforogni.

A nagy pénzügyminiszter, az arany-

valutás Wekerle miniszterelnök csak akkor lesz igazi „aranyemberré“, ha e reformokat, melyeket merész kézzel zászlajára kitűzött, megvalósította. Mert a valuta-helyreállítás előnyeit ellenkező fordulatok megsemmisíthetik, de e reformok a magyar nemzet s magyar állam oly erősítői, melyeknek hatását bármely jövővi vihar sem szüntetheti meg.

A miniszterelnök Bécsben. A miniszterelnök, mint Bécsből írják, e hét végén oda érkezik és hosszabb tanácskozásokat fog tartani Taaffe gróffal.

Az erős belügyminiszter. Hieronymi belügyminiszter, a ki az ország közegészségügyét különös gondozás tárgyává tette, mostanában a törvényhatóságokat akarja oda vinni, hogy minden igyekezetüket a közegészségügyi intézkedések megtételére és foganatosítására fordítsák. Az utolsó hetekben három nagyfontosságú körrendeletet intézett a belügyminiszter, melyek az Oroszországból még mindig fenyegető kolera elleni óvintézkedésekről s a roncsló toroklob elleni védekezésről és a járványos betegségekről szóló kimutatások azonnali elkészítéséről szólnak.

Panama botrányok. Párisból írják, hogy valótlán a XIX. század által terjesztett hír, hogy Eiffel a büntetés elől megszökött. Az egész francia közvélemény feszült figyelemmel várja a holnapi ülést. A lapok Millevoye interpellációjának következményeiről különféle képek vélekednek, de megegyeznek abban, hogy a vita heves és izgatott lesz. Mondják, hogy Millevoye, Ributon és Bourgeois-on kívül még Floquet, Clémenceau, Jules Roche, Deroulé, Pion, Maujan, Milleraud, Jauré, Cavaignac és esetleg Delahaye is fognak beszélni. Hír szerint Hubbard a kamara feloszlátását fogja indítványozni.

A román költségvetés. Bukarestből írják, hogy a költségvetés általános tárgyalásánál Carp földművelési miniszter válaszolt Fleva liberálisnak, a ki a bevételek és kiadások megállapítását, valamint a kölcsönök megkötését és a konzervatívok egész pénzügyi rendszerét megtámadta. A beszéd hatása nagy volt.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Modern mamák.

— Vig történetet három jelenetben. —
 Írta: Uhlmann Viktor.

Személyek:

Koronay, földbirtokos
 Koronayné, felesége
 Micsi, leányuk
 Kati, szobaleány
 Breznay Béla báró, földbirtokos
 Réza néni
 Hegyessy néni } Koronayné
 Berta kisasszony } barátnői

(Történik Budakeszen)

Első jelenet.
 (Szobában.)

Koronayné. (Neheztelő hangon) Ah Istenem!... az mégis csak szerencsétlenség, ha az embernek olyan makacs leánya van, mint az enyém. (A férj észrevétel nélkül belép.) Pedig...

Koronay. (Köszövést.) Mi baj megint?
 Koronayné. Ah, te itt vagy, édesem? (zavarodott hangon) semmi... éppen semmi...

Koronay. Igen, itt vagyok. (Komolyabb hangon.) Asszony, én már régen figyelemmel kiérlek, valamint azt a sok barátnődet és azt a sok nénit; ti valamit titkoltok előttem.

Koronayné. No... no, csak lassan, reményem, nincs kedved veszekedni, különben semmi közöd hozzá.

Koronay. Még egyszer kérdésiek: mi baj a leánnyal?

Koronayné. (Mérgelesen.) Még egyszer semmi, s még egyszer semmi közöd hozzá.

Koronay. Asszony, minő hangon beszélsz uraddal?

Koronayné. (Csipőre teszi kezét.) Nézz meg az ember, hát még ő parancsolgat!

Koronay. Asszony! Majd meglátom ki az ur a házban. Mi baj a leánnyal? Utoljára is én vagyok az apja, követelem.

Koronayné. (Durczásan.) Már csak azért sem mondom meg, azért sem, érted?

Koronay. (Dühösen az asztalra üt.) Azért sem mondom meg? Jó van!... Most pedig kijelentem neked, hogy ezentul semmiféle szóarek, semmiféle zsurok nem lesznek a házban; az én hásam nem lesz pletykafészek; továbbá ne is gyere ám egy könnyen új ruhát kérni, majd adok nektek minden perczen új toalettetek, kaptok két ruhát és punktum. Attól fűg: minő a termés; hisz az ember koldusbotra jutna mellettetek. (Ki akar menni.)

Koronayné. Jó van, legyen úgy, mint akard; de te is jegyezd meg magadnak, hogy én nem tűröm a te barátaidat egész délutánonként és én sem engedem szobáimat befűtőlni, hiszen valóságos felhők lebegnek, ha összejön a kedves kompanyia, és az a folytonos láрма; majd kiabál az egyik: tout les trois; majd a másik: négy király, egészen ultimóig. Est adom 5 forintért, hívok tizen, na még tizenöt forintot azért a kis bandaért! Czukassza! Astán nem csoda, hogy az ember ideges és kénytelen fürdőbe menni.

Koronay. Legyen úgy... (A pamlagra ül és olvas)

Koronayné. (Kis szünet után sirni kezd.) Oh én boldogtalan!... Oh én szerencsétlen!... ez az a boldog élet? ez az a rózsás jövő, ilyen férj mellett, mint ez... Hisz ha édes anyám tudná, hogy minő a sorsom, tudom, hogy megfordulna sirjában (csendesebben) pedig, hogy felesége lettem, egyedül csak az ő műve volt. (Még jobban sir.) Nem tűröm többé, még ma elmegyek, még ma elhagyom est a házat, hisz majd aztán belátja, kit vesztett én beannem (skatulyákat hord össze) még a nyári kalapot. (Bemegy a másik szobába, kihoz egy csilinder-skatulyát.) Most már minden meglenne még csak

a fehérneműmet kell lehozatni. (Csenget a szobaleánnyal.)

Koronay. Ugy tetszik mintha a legfelsőbb doboz az én csilinderem lenne. (Belép a szobaleány.)

Kati: Tetszik parancsolni, nagysága?
 Koronay: Kati, csilinderemet a szobába, a többi dobozt vidd fel a padlásra.

Koronayné. (Mikor a leány kiment, mérgelesen) As mégis csak sok! (Mindig jobban meg jobban halványul, közelebb megy pamlaghoz, egyszerre leesik, kissé erősebb hangon kiált.) Ah! szegény szívem.

Koronay: (Felugrik, a pamlaghoz megy.) Mi baj, édesem? rosszul érzed magad? (Megcsókolja homlokát.) Beszélj, édesem, mi bajod. (Csenget a szobaleánnyal.)

Kati: Tetszik parancsolni nagysága?
 Koronay: Hozz vizet és eczetet, egymásután.

Kati: (Elmegy a kredenczhez, elhozza a vizet és eczetet.) Tessék. (Astán magában) Szegény uram... de jó bolond, már pedig okulhatott volna akárhányszor, mert tessék elhinni, ha a nagysága valamit el akar érne mindjárt szívgyöresöket kap és mindjárt édes anyja sirjához appellál. Mi a vége?... persze nem más, mint hogy minden fura kívánsága teljesül. Nincs bál, nincs estély, nincs majális, mely előtt nem lennének a nagyságának görcei, de miért kapta mostan megint a görceket, arról nincs fogalmam, hiszen ma nincs bál! Ez jó iskola, ha férjhez megyek, legalább tudom a módját. (Kimegy.)

Koronay. (Még mindig dörszöli felesége homlokát, majd pedig a kezét.) Édesem, jobban érzed magad (megcsókolja kezét, felesége ez alatt kéro pillantást vet rá.) Mit parancsolsz édesem? beszélj... Mindent megteszek... Csak beszélj édesem, mit akarsz

Koronayné. (Felsóhajt és mereven néz férjére.) Itt vagy?

HIREK.

— Lapunk legközelebbi száma a szombati fennep folytán hétfőn este 6 órakor jelenik meg.

— Városi közgyűlés. Nagybecskerek városának képviselőtestülete f. hó 27-én, hétfőn, délután 3 órakor tartja rendes havi közgyűlését.

— Torontálmegeye közgyűlése. Torontál megye rendkívüli közgyűlést ma délelőtt folytattak, Rónay Jenő főispán elnökölte alatt. A jelenvolt bizottsági tagok száma tegnap óta nagyon mecsappant, a mennyiben ma már valamennyien befértek a főispáni kisterembe. A tárgyalás alá került ügyek elintézéséről lapunk hivatalos mellékletén számolunk be.

— Husvétli mulatság. A nagybecskereki munkás önképző-egylet április 3-án, husvét hétfőjén egyleti helyiségeiben (Ellmer féle vendéglő) táncszoszort rendez.

— Cavalleria rusticana. Mascagni világ hírv operáját tegnap nálunk is bemutatták. S valljuk meg őszintén, hogy e nehéz kísérlet a meglevő eszközökhöz képest igen jól sikerült. A zenekar minden fogyatékosága mellett is igen precíz működött s a pompásan előadott intermezzo után zajos tapsok jutalmazták meg a trieszti német társulat derék karnagyát.

A mi az énekeseket illeti, a főszereplők Alt k. a. (Santuzza) és Klein (Turiddu) feladatuk magasztalan álltak. Mindketten igen dicséretesen érvényre emelték szerepük szépségét és sűrűn arattak tapsokat. Dicséret illeti még Lindner és Werner kisasszonyokat, valamint Kühns urat is, ámbár a derék komikus kissé nehezen találta magát bele a sértett férj szerepébe. A kórus is dicséretesen működött, egyszóval ismétljük, hogy tekintettel a mi zenei életünk sivárságára, az igazgatóságnak ezért az előadásért is köszönettel tartozik a zenekedvelő közönség. A színhás csak feligelt meg.

— A nagybecskereki „Magyar Olvasókör” holnapi estélyének, a következő érdekes műsora van: 1. Megnyitó. Tartja: Szalay József elnök. 2. Keleti képek. Irta és fölolvassa: Gockler Lajos. 3. „Don Riáz.” (Humoros ballada.) Irta és fölolvassa: Lauka Gusztáv. 4. „Magyar Rapsodia.” (Liszt.) Zongorán előadja: Geiger Zseni k. a.

— Esküvő. Zombori Rónay László, zombori nagybirtokos és tartalékos huszárhadnagy, tegnap délelőtt vezette oltárhoz budafalvi Vermes Kamillát, Vermes Béla orsz. képviselő nővérét. Az esketés szertartását Romeiser József prépost plébános végezte. Násznapok voltak: Rónay Alajos és Rónay István. Esküvő után a Hungáriában fényes dejeunerre gyűlt össze a fényes társaság, a mely után a fiatal házasok Londonba utaztak.

— Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, ma délelőtt meghalt egyike a legrégebb megyei tisztviselőnek, Bugarszky Sebő, Torontálmegeye több éven át volt árvaszéki kiadója. Temetése holnap délután fog végbemenni. Nyugodjék békében.

— A magyar honvéd temetése. Szedényi Ambrózy Emil honvéd főhadnagy temetése tegnap délután meghatározott módon ment vége. A temetést megelőzőleg a holttestet tegnapelőtt Nagy-Kikindán Jesszenszky ev. lelkész beszentelte. A gyászszertartásra megjelentek a sorozó tisztek, Szegedről az elhunyt bajtársai, a lovasezred egy lovasszásada diszben, egy szakasz gyalog, a szülők, rokonok, még nagyszámu végtisztességet tevő közönség. Az emelkedett hangú gyászbeszéd után a katonaság és a gyászolók hosszú menete mellett a holttestet a vasútra szállították, hol a lelkész újból beszentelte és azután a katonák sorozta mellett a vasúti kocsiban elhelyezték. A temetés tegnap délután Nagybecskereken ment végbe. A gyászszertartást itt is Jesszenszky Ignác lelkész végezte. Nagyszámu közönség kísérte a koporsót, az elhunyt bajtársai, tisztelői, barátai. Mindegyik igaz szívből siratta a korán elhunyt katonát, az igaz jó barátot.

— Felügyelő bizottsági tagok. A muzsalya telepi állami oveda felügyelő-bizottságának tagjaivá a vallás és közoktatásügyi m. k. miniszter kinevezte: Ifj. Demkó Pál dr.-né, özv. Hegedűs Miklósné, Kulifay Lajosné, Mihálovics Ödönné és Scossa Dezsőné urnöket, Baaden Károly, Filkovies Boldizsár, Knyaskó Lajos, Reitter Oszkár urakat, elnökül pedig Plechl Szilárd dr. megyei főorvost.

— Értesítés. A „Nagybecskereki kereskedők betegsegélyző pénztára” t. cz. tagjai ezennel értesítettek, hogy a folyó hó 20-án tartott igazgatósági ülésen pénztári orvosoknak Dr. Guttmann Jakab és Dr. Magyar Károly urak választottak meg. — Gyógyszerek ez évben a Kellner főgyógygyógyteráiban veendő. Az igazgatóság.

— Kinevezés. A nagybecskereki kir. pénzügyigazgatóság: ifj. Babitzky Lajos nagybecskereki kir. adóhivatali díjtalan gyakornokot ugyanoda ideiglenes minőségű VI. oszt. adótitkárrá nevezte ki.

— Megsemmisített választás. Mint Budapestről írják, Szilágyi Dezső igazságügyminiszter a temesvári ügyvédi kamara tisztújítását — a kisebbség részéről beadott felelővétel folytán — megsemmisítette és új választás megtartását elrendelte, mert egyes ügyvédek két három egymással ellentétben álló szavazatlapot küldtek be és ennek dacára személyesen szavaztak.

— Agyonzuzott fiu. Csorba József 7 éves fiut Magda Matei malom jégánya tegnap agyonzuzta Ecskán. Az esetet Ecska község előjárósága táviratilag jelentette be a kir. ügyészségnek s az a bonczolást és helyszíni szemlét ma fogantatja.

— Herczeg Ferencz Verseczen. A magyar irodalom e kitünőséget szülővárosa ritka fénynyel fogadta. A vasutnál kocsisorral várták Herczeget, este pedig tiszteletére a Milleker-szállóban 150 teretű banket volt, melyen magyar, német, szerb és román egyesült a lelkesedésben. Felköszöntöket mondtak az ünnepeltre Dajkovits dr., Rottler városi képviselő, Seemayer polgármester, Bottka honvédszázados, Perjessy szerkesztő, Gerecz, Takács főreáliskolai tanárok és még számosan. Banket előtt Herczeg az árvaház javára, óriási közönség előtt, felelővást tartott.

— Bort ivott és vízbe falt. Dimovity Jankó szőregi cigányt elkésértette a kedves élte párja. Bubánatában betért a szegedi korezmákba és ott annyi bufelejtőt vitt magába, amittől nemesak a lelki, hanem a testi egyensulya is semmivé olvadt össze. Tántorogva cselelt-botlott haza felé, míg egyszer beleesett az árokba és belefullt a vízbe. Két hétig feküdt hullaja a vízben, míg e napokban egyik fajtókona megtalálta.

— x — Beigazolt tény, hogy házi állatainkra a tavaszi változó időjárás és az avval járó takarmányváltozás, illetve átmenet az istállótakarmányról a földtakarmányra, a szervezetre nem marad hatás nélkül; és így különösen disznók, juhok, barmok és házi szárnyasoknál gyakran járványos betegségek lépnek fel. Nagyon tanácsos azért már jó előre elővigyázni, rendszabályokhoz nyulni és oly szereket használni, a melyek ezen betegség kitérését megakadályozzák, ilyenek a Kwizda-féle korneuburgi baromtáplálópor, Kwizda féle Restitutions fluid, Kwizda disznóporra, Kwizda szárnyas pora, a melyek hosszú évek során át a legjobbaknak bizonyultak.

— x — Tartós gyógyszer. Fájdalmas csu-nál, a derék-, testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll-féle” francia borszesz és só-val való bedörzsölés sikerrel használtatik. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerteráiban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— x — Dreher-féle export-palaezkser. Ezen világhírű gyártelep igazgatósága a jó hírnévnek örvendő Kovács és Mezey budapesti thea és rum nagykereskedő-czégnél egy fölszárított helyet létesített. Megjegyzendő, hogy az egyik társfőnök, Kovács István kiváló szakértő, majd nem két évtizeden át Dietrich és Gottschlig-czég-nél mint intőző működött és a czég-tulajdonosokat nagyon szolid üzletembereknek ismerik.

— x — Lustig Miksa bank és váltóházának mai számunkban foglalt hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét. Lustig Miksa bankháza egyike a legmegbízhatóbbaknak a fővárosban, hová minden bank és tőzsde üzletben megnyugvással lehet fordulni.

Koronay. Itt vagyok édesem, parancsolj valamit?

Koronayné. Semmit!

Koronay. Kimehetnénk édesem a kertbe, a friss levegő nem fog ártani. (Megcsókolja felesége homlokát.)

Koronayné. Nem bánom, gyerünk karonfogva. (Mindketten el.)

Második jelenet.

(Kertben.)

Koronay. Emlékszel édesem, midőn először sétáltunk ezen a helyen? ennél a rózsátónél kaptam tőled az első csókot.

Koronayné. (Még mindig neheztelő hangon.) Emlékszem, az sokkal boldogabb idő volt, mint a mostani, mert akkor egészen más volt a férjem.

Koronay. Talán most vagy boldog?

Koronayné. Te mondd.

Koronay. Magad vagy az oka, édesem, miért nem vagy bisalmas férjeddél; mindig vannak valami titkaid.

Koronayné. Nekem nincsenek semmi titkaim, csupán egyetlen leányunk, a te büszkeséged boldogsága fog szobán.

Koronay. Bessélj, édesem, nekem nincs semmiről tudomásom.

Koronayné. Reménylen, ha elmondod, te is be fogod látni annak helyes voltát s támogatni fogod tervemet.

Koronay. Minden bizonyon azon leszek, hogy egyetlen gyermekünk boldogságát előmozdítsam; csak folytasd.

Koronayné. Továbbá meg kell ígérned, hogy nem fogsz haragudni, ha ma délután ussonnát rendszek egyetlen leányunk érdekében.

Koronay. (Türelmetlenül.) Nagyon szivesen, ha kívánod akár társjáték és tarokkparti is lehet; hanem bessélj már tovább.

Koronayné. De ígérd meg, hogy te is az asztalunknál leszel . . .

Koronay. (Előbbi hangon.) Ott leszek,

édesem a te oldalon; az Istenért beszélek már tovább.

Koronayné. (Kissé gondolkozik.) Hogy is kezdjem? . . . Valószínűleg emlékszel édesem arra a bálra, mikor olyan későn jöttünk haza.

Koronay. Bizony nem emlékszem, hogy melyik lehet, mert minden bálról későn szoktak hazajönni.

Koronayné. Tudod, édesem, az a bált érttem, mikor Micsinek rózsassinű, nekem pedig ibolyassinű selyemruhám volt.

Koronay. Most már emlékszem. Ugy-e azt érted, a melyik háromszáz forintomba került.

Koronayné. Már megint olyan prózai vagy; mindjárt a pénzt emlegeted.

Koronay. Hja édesem! ha mindjárt versben beszélek is, a háromszáz forint mindig csak háromszáz marad; pedig ha eszembe jut a két csikó, melyet akkor el kellett adni, szinte elszorul a szívem; de azért csak folytasd.

Koronayné. Mondom azon a bálon megismerkedtünk Breznay Béla báróval, ki az egész este csak a mi Miczinkkel táncolt.

Koronay. Hát aztán mi baj, ha táncolt.

Koronayné. Hát ez az illető báró egyik barátom előtt nyilatkozott, hogy a Micsikéknél egészen meghódította, hogy ma eljön a kertünkbe szeretne veled komolyan beszélni, minden bizonytalanságot el akarja távolítani, s képzeld . . . a leány nem akar semmiről tudni . . . Az a szerencsétlen Pista annyira elbolondította, mikor sokáig kértem, hogy legyen nyájás a báróval, azt mondta nekem: „Azért sem!”

Koronay. Hissz a leányed. Volt kitől tanulnia!

Koronayné. Képseld magadnak: te egy báró apósa és én ugyanannak anyósa, az nem mindennapi dolog. Leányunk báróné, méltóságos asszony!

Koronay. (Végig pödörve bajuszát) De egy báró adósságát fizetni, az sem mindennapi dolog ám.

Koronayné. Ugyan . . . ugyan. Legalább

az uszonánál segíts nekem a leányt valahogy rávenni, hogy legyen a báróval szemben nyájás.

Micz. (Jön szaladva) Mamám, vendégek jöttek!

Koronayné. Mindjárt jövök!

Koronay. Mindjárt jön a mamád, boldogságról beszél (Mindketten el)

Micz. (Egyedül) Szép boldogság! Biztosan tudom, hogy arról a csunya, kiálthatatlan báróról beszélnek; nekem mindegy, akár mit is csinálnak vele és én velem, még sem megyek hozzá. Mit csinálna szegény Pistikám. (Kihú egy fényképet és megcsókolja.) Es ő! Nincs, nincs gyönyörűbb szem, nincs szelidebb tekintet, nincs szeretreméltóbb férfi az egész világon mint az én Pistikám! Ha pedig sokat okoskodnak, egy szép napon elmegyünk Bécsbe a polgármesterhez, ez összead minket, aztán nincs hatalom, nincs ügyvéd, aki minket elválasztana. Koronayné. (Jön vendégekkel: oda kiált Micsinek) Édes leányom, nézz utána, hogy kess legyen az uszonánk.

Micz. Már minden kész, csak tessék leülni. (Bemege a fillegóriába.)

Koronayné. Kérlek titeket, beszéljétek reá a leányomat, hogy legyen nyájás a báróval szemben.

Többen. Légy egészen nyugodt, megteszünk mindent.

Harmadik jelenet.

(A fillegóriában.)

Koronay. Édesem én hová üljek?

Róza néni. Üljön mellém, Géza bácsi, kurizáljon nekem is egyszer, feleséges úgy sem figyel reánk.

Koronay. (Feleségesen fordulva) Megengedett édesem?

Koronayné. Csak tessék! (Koronayné nem fegy ki a kínálatából, hol az egyiknek, hol a másiknak tesz egy-egy darab süteményt a tányérjára.)

Róza néni. Igaz! egészen elfelejtettem

H i r d e t é s e k.

1070. számra 1893. (172-3.3)

Pályázati hirdetés.

Sándoregyház községben türesedésben lévő községi szülésznoi állomásra ezennel a pályázat kiíratik.

Értesítettnek a pályázók, miszerint pályázati kérvényeik kellőképp felszerelve folyó évi április hó 1-ig a pancsovai főszolgabíróhoz benyújtandók.

Ezén állással évi 60 forint fizetés és minden egyes szülés után 1 frt.

Teljesen szegényeknek a segély ingyen nyújtandó.

A választás Sándoregyház község irodájában 1893. évi április hó 26-án d. e. 10 órákor fog megejtetni.

Kelt Pancsován, 1893. évi február hó 23-án.

Radoszavlyevics,
főszolgabíró.

Hirdetés.

Ernesztháza községe a paplakot belülről kifesteti, kívülről pedig oajjal mázoltatja. (185-1.1)

Erre vállalkozók kéretnek saját (költségükön) folyó évi márczius hó 26-án a helyszínén megjelenni.

Ernesztháza községe.

Köszönetnyilvánítás.

Elmulaszthatlan kötelességünknek tartjuk mindazoknak, a kik felejtethetetlenünk,

Zsedényi Ambrózy Emil,

honvéd főhadnagy,

temetésére megjelenni szivesek voltak, különösen a honvéd- és közös hadsereg tisztikarának, ugyisintén a nagy közönségnek, őszinte köszönetünket nyilvánítani. (190-1.1)

Ambrózy Ede és családja.

Magas jutalékot,

esetleg szabott fizetést adunk ügynőöknek, kik törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés mellett eladásával foglalkozni hajlandók.

Fővárosi váltóüzlet társaság Adler és Társa Budapest. (174-6.1)

Vörös here

nagyszemű, arankamentes, 10, 25, 50, 100 kilós zsákokban államilag plombozva különként 76 kr.

5 kilós plombozott postaszák 4 forint utánvétért kapható

Gróf Teleki Árvéd Drassói
uradalmában u. p. Szerdahely.

Lóhereminta, valamint más vetőmagvaink mintáival kívánatra ingyen és bérmentve szívesen szolgálunk. (176-5.1)

Alulírott budapesti bankozóg

Pénzlelőget

ad, sorsjegyekre és értékpapírokra mérsékelt kamatláb mellett. Követit (170-12.1)

5% előlegeket

legrövidebb idő alatt.

Földbirtokokra és budapesti házakra

1000 forinttól egész egy millióig. (Ezen 5%-ban kamat töketörlesztés: hányad és kezelés beleértve. Átvessz

Tőzsdei megbízásokat

a legpontosabb kivitelről biztosítva

Lusztig Miksa

banküzlete: Budapest, Váci-körút 43. sz.
Alapított 1885. — Telefon sz. 1070.

!Pénz!

földekre és házakra
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgál minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönbön mindennemű szelvények beváltására. (14-26.7)

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

Bika eladás.

Gróf Karátsonyi Jenő ő méltósága bánlakai uradalmában — vasuti állomás Detta — van 12 darab kétéves tenyésztésre alkalmas magyar fajtájú bika eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál alólirt

Gróf Karátsonyi Jenő

gazdasági irodája Bánlakon:

(161-3.3)

Bernhardt Géza, számtartó.

Hirdetés.

Van szerencsém Nagybecskerek város és környéke t. hölgyközönségét tisztelettel értesíteni, hogy helyoen egy

női divatáru üzletet előnyomdával

nyitottam **Gördl Mária** személyes vezetése alatt.

Az üzleti helyiség folyó évi május hó elsejéig a főutcai Mencer-féle házban, azután a gymnasium melletti Lucsics-féle házban lesz.

Miután Gördl Mária üzletének valamennyi könyvköveteléseit az árverésen megvettem, kérem mindazokat, a kik ezen üzletnek tartoznak, azt üzletvezetőmnek Gördl Máriának fizetni.

A n. é. hölgyközönség szives bizalmába ajánlom magamat

Alázatos szolgálója

T. Brankován.

(191-2.1)

A magy. királyi

Országos Központi Mintapincze palaczkborainak

1893. évi árjegyzéke megjelenvén, felhívja a n. é. közönség b. figyelmét kitünő minőségű boraira, melyek az igazgatóság által meghatározott

eredeti árban

kaphatók.

(141-3.3)

Főraktár: Budapest, V. Mérleg-utca 4. szám.

Fiókaruda: Budapest, VII. Erzsébet-körút 56. szám.

(Korányi egyet. tanár ur házában.)

Eredeti árjegyzék ingyen, bérmentve.

Liszt-kereskedés.

Van szerencsém Nagybecskerek város és környéke t. lakosságát tisztelettel értesíteni, hogy

a „Délmagyarországi kiviteli gőzmalom r. t.”

raktárát, mely eddig **Szakál E.** ur vezetése alatt állott, átvettem.

Tekintve, hogy ezen cég gyártmányai kiváló jó hírnévnek örvendenek, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű liszt-fajtákkal szolgálhatok olcsó áron, a miről szükséglet esetén kérjük szives meggyőződést szerezni.

Együttal mindazokat, a kik **Szakál** urnál nyílt számlával birtak, kérem azokat nálam rendezni.

(189-2.1)

Kiváló tisztelettel

Tiroch István.

Dr. Lehmann
arczkenőcse
 kitünő hatású szer szeplő, májfoltok és bőrkiütések ellen.
 1 tégely 50 kr.
Dr. Lehmann mosdóvize
 az arczborít üdév és ruganyossá teszi, s az arczkenőcs hatását elmozdítja. 1 üveg 50 kr.
Dr. Lehmann arczszappana
 kellemes toalette-szappan, állandó használatra.
 1 drb 50 kr. (152-2)
Dr. Lehmann rizspora
 (Fettpuder)
 a legjobb arcpor, — kitünően tapad s teljesen ártalmatlan
 1 badogdoboz 80 kr. 1 papirdoboz 50 kr.
 Összes czikket fenti törv. bejegyzett védjeggyel vannak ellátva s kaphatók:
Kovács Sándor
 gyógyszerárban Nagybecskerekben.

Rózsa és virág eladás.
Gróf Csekonics Endre ur ő nagyméltósága rogen-dorfi kertészetében
2000 drb
 részben magas törzsű, részben pedig gyökérnyakba oltott tavalyi és idej teli nemesítés
Thea és remontans fajú rózsa
legszebb változékában
 úgy különféle mintegy
10.000 darab a szabadban kiültethető virág
 cserepestől és anélkül eladó. Venni szándékozók forduljanak **Vaszilcsin Bela**, rogen-dorfi (u. p. Csősztelek) uradalmi tiszthez, ki különben árjegyzékkel is szívesen szolgál.
 (146-7.3)

Kwizda-féle
Korneuburgi barom-tápláló-por
 lovak, szarvasmarhák és juhok részére
 48 éve annak, hogy a legtöbb istállóban használják, étvágytalanság, rossz emésztés ellen, a teheneknél a tej javítása és szaporítása érdekében
 1/2 doboz ára 70 kr. 1/4 doboz ára 35 kr.
 Kapható Osztrák Gyógyszertárában és droguistáknál.
 FŐ-RAKTÁR:
Kwizda János Ferencz
 cs. és kir. osztr. és kir. román udv. szállító kör-gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.
 A vásárlásnál tessék a védőjegyre ügyelni és határozottan
Kwizda korneuburgi barom-tápláló-por
 (II. a) kérem. (105-15.3)

A magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezete Aradon
 ajánlja
 magyarádi fehér, ménesi vörös és különleges fajborait, valamint méltóságos Atzél Péter ur saját termésű borait eredeti, kitünő minőségben, mérsékelt áron számitva.
 Árjegyzékek a képviselőség részéről bérmentve küldetnek.
Raktár és képviselőség Nagy-Becskerek és vidékére:
Itj. Deutsch Józsefnél,
 Nagy-Becskerekben.
 Iroda: Pataky-féle ház. — Pincze: Schwimmer-féle ház.
 Együttal ajánlom kitünő minőségű pécsi fehér, villányi vörös és hegyi siller boraim nagy raktárát.
 (15-30.30)
 Itj. Deutsch József.

Dreher Antal
 kivitelezési palackszerek főraktára
KOVÁCS és MEZEY
 Kőbánya, kápolna-utca 13. szám
 a serfőzde közvetlen közelében.
 Központi iroda és megrendelési czim csakis
Kovacs és Mezey, Budapest
 tea-, rum- és cognac-nagykereskedők.
 Szétküldésre csakis plombált ládák használatnak, melyek palackzártat vagy fórest teljesen ki-zárnak (178-4.1)
 Árjegyzékek kívánatra bérmentesen.
 Legelőcsőbb és legbiztosabb palackszór bevásárlási hely.
 Köszönetnyilvánítás.
 Tisztelt barátainak a vidéken köszönetet mondok az irántam mint a Dietrich és Gottschlig cég volt intézője iránt tanusított jóindulatukért és kérem azzal új vállalatomban is részesíteni
 Kitünő tisztelettel Kovács István.

Tavaszi gyógyítás
 Nyári gyógyítás
 Őszi gyógyítás
 Téli gyógyítás.
 Legjobb bedörzsölő szer köszvény csúz és minden meghűlési betegségek ellen.

MOLL SEIDLITZ POR
 Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.
 Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altésbajok, gyomorgörcs, gyomorfégés, nyálk, székrekedés, májbajok, vertolulás, aranyér és a legkülönfélébb női beteg-ségeknél. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárában. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (100-6.6)
 Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.
 Új foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomorot jóvá és főt könnyűvé teszik.
 Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnentschlagban.
MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ
 Csak akkor valódi ha min. legyik üveg MOLL A. véd. gyét tünteti fel és „A. MOLL” feliratu óno-zattal van zárva.
 A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító be-dörzsölési szer köszvény, csúz és a meghűlés egyéb következményeinél legismere-tesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 90 kr. — Fő szétküldés Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. sz. Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek. Két üvegnél kevesebb nem küldetik. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírá-sával és védőjegyével ellátott készítményeket kérni.
 Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.
 Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.
 Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholupban.
 Nagybecskerekben kapható Kellner J., Kovács S., Moczkovcsák D. gyógyszer. és Haidegger Ö. urnaknál.

A Horgony-Pain-Expeller
 Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés, csúz, köszvény, hátfájalmak és meg-hűlések ellen a világ minden részén el-van terjedve és kitünő hatása által
a legjobb
 háziszser hirnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 forint 20 kros üvegekben és így a legelőcsőbb
háziszser.
 (17b-12.6)

Máriaczei Gyomorcsépek
 gyógyszerien hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és ártólánosan ismeretes házi és népszerű.
 A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felújtság, savanyu felbőffőség, hasmenés, gyomorfégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.
 Hatthalós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól szár-mazott, gyomortüherhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorroidáknál.
 Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitünőnek bizo-nyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magya-rországi főraktár:
Török Jozsef gyógyszerára
 Budapest, Király utca 12 sz.
 A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valo-diságát bizonyítom”.
 A **Máriaczei gyomorcsépek** valódián kaphatók.
 Nagy-Becskerek: Kellner J. és Moczkovcsák D. gyógyszer.; Székely: Klecsky János gyógyszer.; Zichyfalva: Mayoring K. gyógyszer.; Perlasz: Laflour Lajos gyógy.
 (16-41.12)

Torontálmegyei Tanügy.

A „Torontál“ melléklete.

II. évfolyam.

Megjelenik minden hó elején és közepén.

Rovatvezető: Scossa Dezső.

6-ik szám.

Állandó tanszerkiállítások.

Óreg szabóm ugyancsak meglepett ama kijelentésével, hogy valamely nagyobb forgalmu utczában bolthelyiséget bérel és ott „kirakattal egybekötött üzlet“-et nyit, mert — ugymond — „haladni kell a korral.“

Bizony, van valami a dologban.

Szásadunknak az ipar terén felmutatott óriási haladásában nem csekély része van a nagy kirakatoknak vagyis a kiállításoknak. Ily állandó iparkiallitások fényes eredményei ama gondolatot ébresztették tanfériainkban, hogy oktatástügyünk fejlődését tanszerkiállítások által előmozdítani megkísértsék. Nagy lelkesedéssel karolták fel ezen eszmét különösen a 70-es években; de ma — úgy látszik — vesztett varázsából, mert az utóbbi években haladást e téren nem észlelünk.*)

Hogy ezen eszme oly nehezen hódít, annak oka az, hogy az iparkiallitások céljait esem előtt tartván, azok módjára rendezik a tanszerkiállításokat is, minek folytán hasznuk nagyon kétséssé válik.

Az iparkiallitásnak ugyanis kettős célja van: 1. a fogyasztásra nézve az, hogy megismerje az illető iparczikket, annak csinosasága, szolidasága, hasznavehetősége által benne a vásárlási kedv ébressék és más iparczikkal való összehasonlítás után a reá nézve legmegfelelőbb, legjobb, legolcsóbb iparczikkal fedezhesse szükségleteit; 2. a kiállítóra nézve az, hogy piacot nyujtson készített áru számára és egyben alkalmat szolgáltatasson ügyességének, izlésének, versenyképességének bemutatására és fejlesztésére. Az iparos kartársai munkáin tanul és itt szerzett tapasztalatait iparában haszonnal értékesíti; itt ismeri meg továbbá a legjobb nyers anyagot, melyre szüksége s a legjobb, legtekintélyesebb szerszámokat, gépeket, melyek nélkül iparát haszonnal már nem üzheti.

Kétséget sem szenved, hogy ily célból, t. i. a fogyasztó és kiállító közönség érdekeinek előmozdítása szempontjából, külön tanszerkiállításra szükség nincsen. Legalább a reá fordított nagy költség nem állana arányban a vele járó csekély haszonnal. Kicsiny a fogyasztó (iskolafentartó) közönség; s a megrendelésnél nem is a vásárlási kedv, hanem hatósági utasítások irányadók. A cikkekkel előállító esztergályos, lakatos, asztalos vagy könyvkötő pedig, ha nem kizárólag tanszergyártó, nagyobb haszonnal látogatja az iparosok szakkiállításait.

A tanszerkiállítások haszna másban rejlik. Ezek első sorban a tanítóra nézve bírnak fontossággal. A tanítás eredményét nagyban befolyásolja a tanszer minősége. Tudjuk, a tanító niucs oly helyzetben, hogy különféle tanszereket vásárolván, azok hasznavehetőségét kipróbálja s a legjavát válasza, pedig a nagyhangu ajánlólevelek után ma, — a reklám virágkorában — már nem indulhat. Alkalmat kell tehát nyujtani a tanítónak, hogy a különféle tanszerekkel megismerkedhessék, hogy azokat tanulmányozhassa, használhatóságukat kipróbálhassa, ezzel egyben az illető tanszer által a módszerben előidézett haladást megismerje és arra serkentessék, hogy a módszer fejlettebb eszközeit használván, nagyobb eredménytel működjen, szóval: hogy az oktatástügy intenzív fejlődését előmozdítsa.

Ily szempontból fogván fel a dolgot,

*) Számba vehető tanszerkiállításokat csak Budapeston, Bécsben, Troppauban, Drezdában, Berlinben, Párisban és Zürichben találtam.

be kell látnunk, hogy a tanszerkiállításnak nem szabad árucarnoknak lennie, melyben egyes czégek versenyképességüket mutatják be. Még kevésbbé lehet az oly gyűjtemény, mely csak arra való, hogy a közönség rajta átsétálván, a tárgyak tetszetős elrendezése és talán csinosasága avagy ujdonsága által, gyönyörködtesse.

Hogy a tanszerkiállítás céljának megfelelőhessen, legyen inkább laboratorium, melyben a tanító kedve szerint kísérleteket tehet. Azért legyen nagyobb tanintézetekkel kapcsolatban oly helyen felállítva, hol rendszeren nagyobb tanítógyűlések tartatnak. Ez azért kívánatos, hogy az illető intézet tanítóinak alkalmat nyiljék a szakmájukba vágó, vagy osztályukba tartozó tanszereket összehasonlítani, tanulmányozni. Csak azon esetben, ha a tanítónak szakmájába vágó minden eszköz alkalmazása, másolás vagy átalakítás céljából rendelkezésére áll, remélhetjük, hogy azt czélszerűen javítani s vele a tanítás ügyét előbbre vinni, fejleszteni fogja. De még ez esetben is, ha a tanító nem produkál önállót, hanem gyűjtött tapasztalatait szakközönségben értékesíti, avagy tanítógyűlések alkalmával a tanszerek egy-egy csoportját ismerteti, bírálja, már nagy szolgálatot tett a tanítás ügyének. Ezzel a kiállító érdeke is ki van elégítve, a mennyiben a csakugyan hasznavehető, szolid, jó tanszer, nagyhangu reklám nélkül is fogyasztókra talál.

(Folytatása következik.)

A tömeges tanításról.

(Folytatás és vége)

Ép ily eredménytelen a nagy táblán való számolás a hangos számolás! De hova is jutnék, ha — amint sokszor történik — a két nagy táblán egyszerre 4 osztály is számol!

És most be akarom vezetni önöket egy táltömött osztatlan iskolába! — Hány felé kell a tanítónak figyelmét fordítani! Az I. oszt. már 4—5 rajra osztik. Ezek után jön a II., III., IV., sőt talán az V. és VI. osztály is! Tehát 8—10 felé kell gondolnia. Első teendője valamennyit foglalkoztatni; ahány raj vagy osztály, annyiféle lecke; nem kérdezi mi a leckék! tudja, ismeri valamennyit. Nem is ér rá arra gondolni, azt is adjon ennek vagy annak az osztálynak! — Midőn valamennyit ellátott feladatokkal, kezdi az apróknál; nem olvas egy gyermek 1—2 óránál többet, de ez mitsem tesz, mert amint az egyik kimondja, valamennyi oda figyel s aztán az összes rajjal után mondatja.

Ezekkel végezvén, oda állít egy nagyobb fiut, ki a szükséghez képest vagy tovább gyakoroltatja az olvasást, vagy fölolváltva iratja őket a nagy táblán. A tanító pedig, mielőtt más rajjal vagy osztálylyal foglalkozik, áttekintést szerez az adott feladatok kidolgozásáról; mindnyájét átnem nézheti, de mindenki tarthat attól, hogy az övét nézi s tehetsége szerint elkészíti.

Ha az olvasókhöz ér, csak addig időz náluk, míg az olvasmányt letárgyalta; az olvasás-gyakorlást ismét másra bizza.

És így megy ez folyton tovább; szüntelen szemelődött tartva, hogy a csendes foglalkozás eredményét átnézze. Sokszor azt is nagyobbakra bizza, többször adott jelre egymásközt fölosztja p. o. kiki harmadik szomszédjának adja.

Megtörténik, hogy hetenkint a haladónál behatóbb gyakorlást tartat; kiküld 4—5 nagyobb növendéket az illető rajhoz hogy azokat szigorubbán kihallgassák. Ilyen-

kor a tanító majd ennél, majd annál figyel, mily haladást tett.

Ha aztán ily folytonos megerőltetés közt a tanító néha — kivált ha nem rendelkezik valami vasegészséggel — kifáradva, a nyitott ablaknál üde levegőt sziv povlebbe tüdejébe, vagy talán pár percze ki is megy, pihenve új erőt gyűjteni, ne vegye azt tőle senki rossz néven.

Herresbacher József.

KÖZLEMÉNYEK.

— **Bosznia!** A bosznia-hercegovinai orsz. kormány Manojlovics Jusztin gyálai gkel. szerb tanítót a derventi általános népiskola tanítójává nevezte ki. Ez állomással 500 frt fizetés, 100 frt pótlék, 120 frt lakbér-javadalom van egybekötve.

— **Halálozás.** Kolényi Dániel tót-aradói ág. evang. hitv. iskolai tanító negyven évi tanítói működés után, hatvan éves korában elhunyt. Halálát özvegye siratja.

A vallás és közoktatástügyi költségvetés az egyházpolitikai kérdések viszonyjén átgázolva végre a részletek tárgyalásáig jutott képviselőházunkban s lehet hogy mire e sorok megjelennek, a készletek is letárgyalatnak. Ezek folyamán igen jelentős mozzanatok tekinthető gróf Csáky Albin vallás- és közoktatástügyi m. kir. miniszternek a tanítói fizetéseket rendező törvényjavaslat mielőbbi tárgyalására vonatkozó nyilatkozata. Eszerint a költségvetési vita után a ház bizottságainak retortáin már átment eszen törvényjavaslat azonnal tárgyalás alá fog kerülni. A másik jelentős mozzanat a tanfelügyelői intézmény fejlesztésére vonatkozik. E szerint a szakminiszter kilátásba helyezte, hogy addig is, amíg a pénzügyi helyzeten a járási tanfelügyelet életbeléptetését megengedi, a tanfelügyelők túlhalmozott teendőin személyzet-szaporítással óhajt segíteni kiváltképen aként, hogy a tanfelügyelőségekhez kiválóbb tanítókat fog szolgáltatásra berendelni, a mi már több esetben a folyó évi költségvetés keretében is foganatosítva lesz. A harmadik mozzanat a felekezeti tanítók fegyelmi eljárásának módosítására vonatkozik. A miniszter hajlandónak nyilatkozott az 1876. évi XXVIII. t. cz. olyan módosítására, hogy a felekezeti iskolák tanítóinak fegyelmi ügyeiben az állam konkurrens behatása az állami hivatalos hatóságoknak bisto-sítottassék. Enagyfontosságú nyilatkozat a felekezeti tanítók részéről bizonynyal osztatlan megelégedéssel fog találkozni.

— **Változások a tanítói karban.** A valkányi községi iskolánál Jancovics Károly helyébe Feisztham Ádám képezdész lett ideiglenes helyettesi minőségben alkalmazva. — A czrepajai ujonnan szervezett községi ovódához Grün Flóra okleveles óvóné választott meg, az óbesenyői községi ujonnan szervezett ovódához pedig Bajai Ágnes, a petrovossellői ujonnan szervezett ovódához Theoreán Romulusné alkalmaztatott. — A nagytoráki gkel. román iskolánál ujonnan szervezett tanítói állomásra Rothár János lett ideiglenesen alkalmazva. — A kismargitai községi iskola tanítói állomására Popovits István okl. tanító neveztetett ki.

PÁLYÁZATOK.

Csőszteleneken egy községi iskolai tanítónői állomásra. Javadalom 300 frt fizetés, 2 szobából és mellékhelyiségekből álló szabad lakás, 2 öl tűzifa, és szalma szükséglet szerint. Kérvények április 1-ig a községi iskolassékhöz intézendők.

Török-Kanissán egy községi iskolai tanítói állomásra, a melylyel a r. kath. kántori teendők ellátása is jár. Javadalom 300 frt fizetés és 60 frt pótlék, szabad lakás, 2 öl szalma, az uradalomtól 21 frt, a kántori teendőkért külön minden róm. katolikus házaspártól 60 krajczár, 3500 lélek után stóla. Folyamodványok április 20-ig Rácz Ferenc r. kath. plébános iskolasséki elnökhöz intézendők. Megkivántatik a zenélésben való jártasság. A kántori próba f. é. április 27-én d. e. 9 órakor fog megtartatni. Csakis ezen próbán megjelenők lesznek választhatóak.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése márczius 24-én.)

Budapest, márczius 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatták és befejezték az igazságügyi miniszterium költségvetésének tárgyalását.

Az ülés elején Veszter Imre és Várady Károly az ellenzék részéről kérdést intéztek Szilágyi miniszterhez, hogy mennyire haladt a családjog, a büntetőtörvény és a bűnvádi eljárás reformjával. Különösen siettették a kodifikációt.

Kovács József és Szilágyi miniszter közt lefolyt élénk szóváltás után elnök berekesztette az általános vitát, és Szilágyi miniszter kért szót. Kijelentette, hogy a házassági jogban felekezeti természetű házassági akadályokat elismerni nem fog. A házasságok jogérvénye felett kizárólag az állami bíróságok fognak ítélni. Az egyházaknak szabadon van hagyva a lelkiismereti tér, e tekintetben senki sem korlátozza őket. Eziránt a javaslatot még ez évben befogja mutatni. A katonai büntető reformhoz szükséges egyezség azonban még eddig nem jött létre, de e célból legközelebb a vegyes konferencia kiküldeték. Azon vádra, hogy a jubileum alkalmával nem tanácsolt a koronának általános amnestiát, azt válaszolja, hogy ellenkezik a modern felfogással, hogy a fejedelmek örömnapiján a jogrend felforgatásával általános amnestiát adjanak. Az amnestiának csak a tulszigoru ítéleteknél van helye, másutt nem. Ez iránt különben novellát fog benyújtani. (Élénk helyeslés.)

A ház a költségvetést általánosságban elfogadta.

A részleteknél Ugron Gábor tiltakozott az ellen, hogy a katonai büntető törvényről a magyar kormány souverénitási joga nincs.

Szilágyi kijelentette, hogy ő ezt nem nyilatkoztatta ki, ez csak is szavai félremagyarázásából következethető.

volna Miczikének gratulálni. Ilyen szép és boldog menyasszony nincs az egész világon, mint magácska. Egy leendő báróné.

Miczi. Az Istenért, Róza néni, ne tessék a bárót emlegetni, én ki nem állhatom.

Róza néni. Édesen, az csak olyan mende-monda: nem állhatom ki. Azt minden leány mondja. Azt hiszi édes Miczikém, hogy én szívesen mentem a férjemhez; nem is képseli mennyi baja volt édes anyámnak, kevés hiba, hogy verést nem kaptam; de láttam, hogy másképp nem megy, gongoltam magamban: Isten neki, férfi csak férfi. Lássá, mostan milyen boldog vagyok... pedig a férjem csak notárius, és én csak notáriusné, nem pedig báróné... méltóságos asszony. Nincs igazam, Géza bácsi?

Koronay. Igaz, olyan boldogok, hogy majd minden nap összeverekednek. Azt mondhatom, hogy tulboldogok.

Koronayné. (Mégiesen) Hallgass! ha nem tudsz okosabbat mondani.

Hegyessyné. Ha eszembe jut az a pillanat, a mikor az oltárhoz kellett mennem, mindig nevetnem kell magamom és az akkori ostobaságomon. Minthogy már elmúlt, elmondom önöknek, ha megengedik.

Mindnyáján. Halljuk.

Hegyessyné. Most lesz évfordulója, július 3-án, hogy férjhez mentem, én szintén, akár csak Micske egy szegény diurnistába voltam szerelmes, s mind mondani szokás, fülíg voltam szerelmes. Egyszerre csak egy szép napon kijelentette anyám, hogy Hegyessy, ki még csak kezdő ügyvéd volt, megkérte kezemet. Nekem ugyan egy csepp kedvem sem volt, hozzámenni, de anyám nem sokat kérdészködött, hanem azt mondta. Muszáj és megvan! S a mint látja kedves Miczikém, nagyon boldognak érzem magam, jóllehet nem vagyok sem báróné, sem pedig valami cifra asszony, hanem csak egy ügyvéd felesége. Hogy minő boldogság honol nálunk megmondhatja maga Géza bácsi.

Koronay. Akár csak a notáriuséknál... Koronayné. Vagy beszélj okosan, vagy pedig hallgass!

Berta kisasszony. (Aggusz.) Édes Miczikém, hallgasson reám és kövesse tanácsomat, mint tapasztalt személyt. Vagy ötven esz-

A képviselőház ezután a költségvetést részleteiben is elfogadta.

A legközelebbi ülés szerdán délelőtt 10 órakor lesz.

Az ünnepeit Károlyi Gábor.

Budapest, márczius 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Károlyi Gábor gróf tiszteletére tegnap este lakoma volt a Hungária-szállodában. Számos felkészültben emlékeztek meg Károlyi gróf politikai szerepléséről (!) Végre felállott Károlyi Gábor is és felköszöntötte Tisza Kálmánt, azt kívánja, hogy még sokáig éljen — Geszten, ha pedig meghal, sirjára ne írjanak mást, csak ezt az egy szót: fuit.

Öngyilkos gyermek.

Budapest, márczius 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Grátából távirják, hogy ott Linder György országos képviselő 16 éves fia, aki ott tanulmányait végezte, agyonlötötte magát. Atyja azonnal elutazott Grátzba.

A német szabó találmánya.

Budapest, márcz. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Manheimből távirják, hogy fényesen sikerültek azok a kísérletek, melyek Dowe manheimi szabó által feltalált ruha golyómentessége iránt folytattak. A golyók 400 lépésről lehulltak a posztóru, annélkül hogy nyomot hagytak volna, 200 lépésről egy golyó megakadt ugyan a szövetben, de azon nem hatolt keresztül. A szabó mindenünnen fényes ajánlatokat kapott, de nem akarta másnak eladni, egyedül csak a kormánynak. Mint egy újabb távirat jelenti, találmányát eladta egy berlini társaságnak. E találmány iránt egész Poroszországban, különösen a katonai körökben nagy az érdeklődés.

A gyarmatosok koszoruja ellen.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisban Ferry temetése alkalmával tüntettek a tonkingi gyarmatosok feltűnő koszoruja ellen. A tüntetés csak csekélyebb természetű volt és hamar elfojtották.

rendeje lehet, hogy serdülő leánykoromban belebolondultam egy deákba, a ki mindig azzal biztatott, hogy mihelyt elvégzi tanulmányait, azonnal elvesz. Ez idő alatt, a mig Gyulám tanulmányait végezte, annyit kértem akadt, hogy több se kell, hanem valamennyi koszárral távozott. Az én Gyulám sokáig végezte tanulmányait, végre még is elvégezte, de én már akkor olyan vén leány voltam, mint egy nemesi diploma Mária Theresia idejéből és ugy kimentem a divatból akár egy krinolina. Egy szép napon kijelentette nekem, hogy nagy sajnálatára nem lehetünk egymásé. Higyje el nekem, kedves Miczikém, ha mostan akármelyik jönne az akkori kéréim közül: mindjárt elmennék utána, de olyan hirtelen, hogy ha kengyelfutó volna, még akkor se szabadulna ki a körmeim közül! Okuljon az én példámon és menjen a báróhoz; mit gondol, bárónénak lenni nem mindennapi dolog. Nincs igazam, Géza bácsi?

Koronay. Betűről-betűre igaza van.

Kati. (Jön, a tálcán levelet hoz) nagyságos urnak levele van.

Koronay. (Kezébe veszi a levelet, nézi egyik meg másik oldalról, majd pedig a pecsétet. Felbontja, átolvassa, egyszerre halvány lesz).

Koronayné. Mi bajod édesem, kitől jött a levél.

Koronay. A bárótól.

Mindnyáján. (Csodálkozva) A bárótól?!

Koronayné. Mit ír?

Koronay. (Feltesszi szemüvegét és olvasni kezd.)

Tisztelt Koronay Ur!

Nagyon sajnálom, hogy jöhöttem, hanem feleségem hirtelen betegsége hazaszólit. Azt hiszem, családi öröm vár reám. A csikókat csak tessék számomra föntartani, jövő héten ha ügyeim engedik személyesen jövök.

Budakesz, 1893. május 25. Igaz hive: Brossnay Béla báró.

Koronay. Hallottad feleség, hiszen a báró nem leánynező, hanem csikónézőbe akar jönni.

Koronayné. (Hirtelen rosszul lesz, szakadozott hangon) Ah... a báró-nak... felesége... végem... végem van... (Loesik a pamlagra).

Micsi. Hála az Istennek!

REGÉNY-CSARNOK.

Málnássyné.

— Elbeszélés. —

Irta: Scossa Dezső.

29-dik folytatás.

Tunyoginé ablakai előtt elmenve élénk beszélgetést hallott. Nagy társaság volt együtt, mely mint ha csak őt várta volna, olyan hirtelen rohanta meg a legfurcsább kérdésekkel, melyek Málnássynére vonatkoztak. Az asszonyok nem olyan könnyen felednek. A malitia kiérte ebből az érdeklődésből a Battik Pista könnyen elképzelte, hogyan mulatnak fölötté és Elsa kisasszony fölött — a mi alkalmasabb is volt a nevetésre. Nagyon jó alkalomnak hitte hát, hogy ez az egész sereg asszonyt felültesse. Amig hát Tunyoginé az uzsonna elkészítésével foglalkozott, mint egész hiteles eseményt tette közhírré Korda Sándornak a szép övegygyel való közeli házasságát.

Csobánné hanyatt vágta magát a kanapén, bámultában, Birike és Bözsike félrehúzták szájacskájukat a többiek mögé érdeklődéssel hajoltak az elbeszélő felé.

Az pedig a titokteljesség köpenyében burkolózva kevésszavusággal fokozva a kíváncsi nép érdeklődését az egész leleplezése csak annyira szorított, hogy a legközelebbi jövő meglepő eredményeket fog hozni.

Most egyszerre elhitték, a mit az imént hiába bizonyított a czukros Mariska jól értesültségével szemben, hogy ő csak az elefánt szerepét vitte barátja, Korda Sándor mellett. És kedélyes vallomások tettek róla, miként csufolódtak fölötté, mint Elsa kisasszony reménybeli vőlegénye fölött. Magamulatott leginkább a ravasz menyecskék sikerült figuráin és hozzájuk csatlakozott, hogy velük együtt csufondároskodhasson önmaga fölött. Hanem ő astán valamennyin tul tett.

Majd székeket húzott a szoba közepére, mögéjük egy ruhatartó állványt állított, aminek a palmát kellett helyettesítenie, astán két számbolyba botot dugott, — azok képezték a csitromfákat és előadta Elsa kisasszonnyal való társalgását a Málnássy kastély üvegátszámbolyában. Egyik székről a másikra ugrott, hogy a szereplők beszélgetését masskirozza, majd vékony majd vastag hangon utánozta a beszédet, szegénylős és szemérmes arczokat csinált, elutasító modulatokkal tette érthetővé az egyik szék közeledését és végül miután a csitromfákat helyettesítő botokat párszor félretolva bizonyosságot látásot nyerni arra nézve, hogy nem figyelget meg őket, a tréfás productiót meleg ölelés hű utánatáival fejeste be, a melyet a levegőben elcsattant csók és mély sóhajt pecsételt meg.

Az asszonyok és leányok holtra kaesagták magukat. Mindenki aranyos embernek mondta, hiszelget neki és elismerte, hogy mióta került a társaságukat, sohasem nevettek.

Késő este volt már, mikor a távozó névünneplők széjjel mentek, az utcáknak néma csendjét hangos, vidám beszélgetésükkel zavarva fel a hallott nagy ujdonságot különféle irányokba szállítva.

Pista egyenesen a „Prófétá”-ba tartott. A hidegebb téli napok bekövetkezése óta nagyon lanyha hangulat uralkodott az öregek asztalánál. Mindeniknek volt valami finos baja, a mi a kedvét vette. Karándy ur csuszról és rheumaticus bántalmairól panaszkodott, a doktor örökös náthában szenvedett, mások megint torokfájásban szenvedtek vagy az arczukat tartották fejköve, jellelül, hogy az a kevés foguk sem sokat ér, a mit az élet kemény falatjai meghagytak öregségük gyámolául.

Nagyon megtudta hát választani az időt, mikor minél nagyobb csapást mérhet reájuk.

— No urambátyám, maga is beállt ispitásnak? — kérdé hetyken, Karándy néha-néha eltorzuló arczát nézve.

— Hadd el öcsém, kegyetlen nyavalyám van.

— Ejh de sajnálom, astán egy kis idő múlva hozzatette — hogy isszuk meg már most az áldomást.

Jól számított. Az áldomás említésére az öregek mindannyian figyelni kezdtek és felé fordultak.

— Miféle áldomást te?

— Hát a fogadás áldomását. Vagy elfeledte már, miben fogadott Korda Sándorral? Pedig akkor azt mondták, hogy hunczut, a ki elfelejté.

Az öreg savanyu arczot csinált és a kezével lemondóan intett.

— Nem én fogom azt fizetni.

— Vagy ki tudja?

— Hogyan döntitek el?

— Eldől az magától hamarosan, a milyen jól megindítottuk.

Nevettek fölötté, hogy többesben beszél.

— Sohase nevéssenek. Itt van rá a tanu!

A doktorra mutatott, a ki abban a szempillantásban eltűszassentette magát. Sohasem jött rosszabbkor es a tüsssentés, a mely most nem engedte szóhoz jutni. Csak a kezeivel tiltakozott.

(Folytatás következik.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.